

СТЫЛІСТЫЧНЫЯ ФІГУРЫ ЯК АДМЕТНЫЯ ЭКСПРЭСІЎНЫЯ АДЗІНКІ ПАЭТЫЧНАГА ІДЫЯСТЫЛЮ НІНЫ МАЦЯШ

Экспрэсіўны сінтаксіс паэтычнага маўлення Ніны Мацяш вызначаецца разнастайнасцю стылістычных фігур, іх глыбокім семантычным напаяненнем, што стварае маўленчую гармонію радка і выяўляе той паэтычны стан душы, які дазволіў аўтарцы стварыць высокамастацкія вобразы, недвухсэнсоўныя і запамінальныя. Радок, упарадкаваны з дапамогай сінтаксічных прыёмаў, заўсёды лёгкаўспрымальны. Напоўнены глыбокім сэнсам і падтэкстам, ён варты запамінавання і цытавання: да паэзіі Ніны Мацяш хочацца вяртацца.

Адна з самых улюбёных сінтаксічных фігур паэтычнага маўлення аўтаркі – **умоўчванне**, або **недаказ**. Прычым паэтка выкарыстоўвае розныя па месцы ў паэтычным радку і па графічным афармленні віды фігуры. Так, традыцыйны яе від, аформлены з дапамогай шматкроп'я ў канцы вершаванага радка / сказа, – самы прадуктыўны: *Ляцела птушка ішчасця... / Праляцела; Ціхая ласка рук, / Стрыманы дотык вуснаў... / Зноў не згараю – гару...; Жыццё заўжды – іспыт на мужнасць. / Яе ж не возьмеш напакат...; Іскрынка духу свеціцца, аднак, / душа й сама не бачыць свайго дна...* Відавочна, што прыклады з твораў тэматычна разнастайных, пры працытанні гэтых і іншых радкоў можа скласціся ўражанне, што аўтарцы ў пэўных сітуацыях нібы не хапае слоў, а насамрэч яна не прамаўляе ісціны і не апісвае пачуцці, зразумелыя і без слоў. У выніку атрымліваецца, што сам чытач робіцца аўтарам / суаўтарам, бо ён дадумвае сітуацыю, сам фармулюе вывад, да якога падводзіць аўтарка, і гэты вывад, бадай, важнейшы за прамоўленыя словы. Недаказ у постпазіцыі да выказвання афармляецца і шматкроп'ем з пыталнікам, і шматкроп'ем з клічнікам у залежнасці ад таго пачуцця, якім шчыра і шчодро дзеліцца паэтка, ад той эмоцыі, якую свеціцца яе радок: *Дзе вы, матуля, сёстры, брат? / Хоць знак які падай мне, ма!...; Як ружы, мне кідаеш словы, / А сам ты іх ці разумееш?..*

Менш ужывальнае ўмоўчванне на пачатку радка: аўтарка пачынае гутарку з чытачом з паўзы, якая быццам дазваляе сабрацца з думкамі, стрымаць эмоцыі, што надзвычай узрушылі яе: *...Ты напярэду першы-лепшы стрэчны, / З кім і размінуцца не шкада; ...А тут я размінулася з табой.* Аднак паэтычнаму ідыястылю паэткі надзвычай

уласцівыя такія тып фігуры, пры якім радкі маюць шматкроп'е з двух бакоў, думка нібы бярэцца ў кальцо шматкроп'я: *...Над ваколлем трымціць залацень / Жыта й песні, яна – не канчалася б!...; ...А ноччу глуха лес шумеў. / А ёй прыроілася мора...; ...Не сцяжынка вядзе – / Над густой збазыною крыляю...; ...Студзень. Ноч. / Цішыня, быццам шкло...; ...Як на адлёце душа: ненаяўная толькі таму, / што няўгледная...* Думаецца, такі від фігуры можна кваліфікаваць як кальцо ўмоўчвання, ці недаказ-кальцо.

Часам паэтычны радок можа перарывацца ўмоўчваннем: *Пісьмы ўсе... не спялю... / Памяць скручу ў вузел; Ты!.. мерна крочыў па двары; Ці вернешся?.. У ножанькі б упала... / Ці вернешся?.. / Я змучыла цябе...* Усе радкі вартыя і адначасова не вартыя працягу разважанняў, відавочнае зразумела і без слоў.

Яшчэ адзін экспрэсіўны прыём сінтаксічнага ўзроўню – **інверсія**; пры лінгвістычным аналізе шматлікіх вершаў выяўлена, што адваротны парадак слоў часта ўжываецца пры апісанні прыроды: *На вуліцы вядзьмарыць завіруха; Ходзіць студзень непадкупным сведкам; Адляцела лістота ў чарговы свой вырай; Прыбілі ноч да долу перуны; Бярозавым святлом упала поўня; Ступае на каціных лапках / Ноч зорнажнівеньскае масці; Смугі хусцінку сонца адхіляе.* Увогуле, як і многія стылістычныя фігуры, інверсія – прыём поліфункцыянальны: так, напрыклад, пры апісанні з'яў прыроды ў прыведзеных кантэкстах яна надае выказванню казачнасць, таямнічасць. Відавочна, што інверсія аздабляе метафару, якая ў сваю чаргу “адухаўляе прыроду”, таму названыя ўражанні ад паэтычных радкоў узмацняюцца. Гэтыя факты яшчэ раз пацвярджаюць выснову пра гармонію зместу і формы твораў Ніны Мацяш. Інверсія дапамагае аўтарцы выказаць пачуцці іншага характару, апісаць стан душы: слова, якому надаецца найбольшая сэнсавая і эмацыйная нагрузка, заўсёды стаіць у постпазіцыі: *А я не прагну неба: / Дагарае свечка ў душы; У час мінулы не даходзіць пошта; Свеціць, мамачка, рукі твае спрацаваныя. / Мама, свеціць трывушчае сэрца тваё...; Бойся спазніцца са словам харошым: / Тонка прадзецца жыццёвая ніць; Прымала ўсе дары мая рука / Ў няведанні найўным і ішчаслівым.*

Паэтычнаму ідыястылю Ніны Мацяш уласцівы таксама прыёмы, заснаваныя на паўторах адзінак розных моўных узроўняў – гукаў, слоў, словаспалучэнняў, словазлучэнняў, сказаў. Найбольш прадуктыўныя сярод названых – сам паўтор слоў як самастойная фігура, анафара, эпіфара, кальцо, стык. Двайны і шматразовы паўтор розных часцін мовы ў той самай форме, паўтор слова ў розных формах, таўталагічны паўтор роднасных слоў складаюць адметнасць аўтарскага маўлення, выяўляючы хутчэй ступень праяўлення пачуцця паэтычнасці, чым звычайныя колькасныя характарыстыкі з’яў: *Не спатрэбяцца іншыя лекі, / Боль сунімецца, роснач міне, / Бо навекі, навекі, навекі / Ты адзіны, адзіны ў мяне; Няма тых вуснаў, а гараць / На мне ўсе пацалункі тыя, / Няма тых рук, а трапяткія / Віры іх ласкі ўсе віраць!..; Схіл снежня. І схіл дня; Але хата, ды хатнія, ды ўсё, што пры хатце, / гукаюць: Трымайся!.* Варта зазначыць, што паўтор таго самага слова ў розных граматычных формах кваліфікуецца як стылістычная фігура – паліптот (напрыклад, у прыведзеных радках *тых і тыя, хата і хатце*).

На паўторы заснаваны таксама **анафара** і **эпіфара**. Адзінапачатак вершарадкоў / сказаў / строф адпаведна можа быць роўны слову / словаспалучэнню / сказу: *Толькі блізкіх збліжае ростань. / Толькі з блізкімі час у згодзе; Дзівавацца каменю й лістку, / Дзівавацца караню й дажджынцы; Сляды на ранішняй траве, / Сляды, і ўсе – у незвычайнасць; Не можа быць, каб ты не адазваўся, / Не можа быць, каб помніць перастаў; А ўтапіць і ў ім [моры] немагчыма / несвабоду сваю ад лёсу, / несвабоду сваю ад явы, ад свайго чалавечага знаку, / Пэўна, таму, што мой посах – слова, / пэўна, таму, што радзіма – боль, / іду і шукаю прычыну для радасці.*

Часам у пачатку радкоў паэтка выкарыстоўвае слова ў розных граматычных формах, мяркуем, што тэрмін, ужо прапанаваны намі пры аналізе стылістычных фігур, – **таўталагічная анафара**, мае права на існаванне: *Няпэўны час, / Няпэўная душа; Не ты мяне любіш – жыццё мяне любіць, / Тваёю істотай вітае-галубіць, / Тваімі вачамі ўзіраецца ў вочы, / Тваімі рукамі абняць мяне хоча, / Тваёй палымянаю думкай вартуе.*

Эпіфара ў паэтычным маўленні Ніны Мацяш ужываецца радзей. Традыцыйная разнавіднасць фігуры – паўтор слоў, іх спалучэнняў або словазлучэнняў ці сказаў у канцы радкоў, строф: *Я маўкліва шукаю, / Я маму шукаю; А тры песні твае не канчаюцца нават і ў горы: / Песня працы, / Яшчэ – песня працы, / І зноў – песня працы.* Сказы, паўтораныя ў канцы строф, заў-

сёды заключаюць у сабе глыбокую думку; паўтораныя, яны яшчэ раз вяртаюць нас да ўзмацнення тых самых эмоцый і разважанняў. Так, напрыклад, могуць паўтарацца радкі *Нянавісці ніколі не было; У будні мае вярнуся; А ліха не спіць* і інш. З эпіфарай нельга блытаць таўталагічную рыфму, калі ў канцы сказаў, радкоў можа паўтарацца тое самае слова ў розных формах ці роднасных словы; такі від паўтору таксама ўласцівы паэтычнаму маўленню Ніны Мацяш: *Я ўжо ў цябе ўрасла. / Мы ўжо зрасліся; Жыву на Беларусі, / Беларуска. / Кахаю беларуса.* Як відаць, часам паўтараюцца аднолькавыя пачатак і канец радкоў, утвараючы стылістычны прыём, які кваліфікуецца як **эпанафара**. Ад эпіфары таксама трэба адрозніваць аманімічныя паўторы слоў у канцы радкоў, якія ўтвараюць каламбуры кшталту *Святая музыка душы / Пакінула ўжо нашы душы.*

Адна з самых прадуктыўных фігур паэтычнага маўлення Ніны Мацяш – **кальцо** як паўтор лексем / групы лексем / сказаў у пачатку і ў канцы адпаведна сказа / чатырохрадкоўя / твора ці яго часткі. Прычым варта памятаць, што кальцо і адыгрывае значную структурна-кампазіцыйную ролю, і заключае ў сабе сэнсава-эмацыйную нагрузку: словы ці радкі, якія “бяруць тэкст” у кальцо, – апорна моцны момант тэксту, у іх – тая асноўная думка, у якой не проста разважанні паэтычнасці, яе перажыванні, а магчыма, ідэйны змест твора. Напрыклад, “кальцо верша” – гэта радкі *Не сніся мне; Я люблю цябе... / а ты – не слухай! / Я люблю цябе... / а ты – не чуй!*; “Палюбі мяне! Палюбі мяне...”; *Чакаю цябе.* У прааналізаваных тэкстах можна вылучыць яшчэ адну разнавіднасць кальца, дзе паўтараецца назва верша ў якасці апошняга радка, так пабудаваны многія творы: “Паглядвайма ў неба”, “Дарослыя дзеці”, “Сузямельцы”, “Будзем!”, “Угняздуі мяне ў сэрцы”, “Адпомста”, “Цвітуць лугі”.

Кальцо страфы таксама ўжываецца ў паэтычным маўленні Ніны Мацяш, яно надае сэнсава-кампазіцыйную завершанасць радкам, стылістычны эффект разважлівасці, захаплення пэўнымі з’явамі: *Я думала, люблю адну вясну: / Вясной так лёгка пераблытаць, дзе я, / Вясной так няюць ва мне надзеі, – / Я думала, люблю адну вясну; Снег упаў на голле залатое. / Толькі ўчора сонцам ліўся ліст – / А сягоння пад завейны свіст / Снег упаў на голле залатое.*

У выніку вершаваных разважанняў паэтка часам пераасэнсоўвае думку, выказаную ў пачатку верша, тады заключная частка кальца дакладна не паўтарае структуру і склад пачатку, а мае тыя сэнсавыя змяненні, якія ўзбагачаюць твор; такая фігура кваліфікуецца як **кіклас**, пры

яе ўжыванні ствараецца ўражанне пераасэнсавання першапачатковай думкі, першага ўспрымання: *Не ў Рым вядуць дарогі* (назва) і апошні радок *Не ў Рым дарогі ўсіх людзей вядуць*; *Ужо не расстаяца* (назва) і заключны радок *Нам ужо не расстаяца*; адпаведна: *Само лета ў імені тваім* (першы радок) і *Столькі лета ў імені тваім* (заключны радок); *Слухаю дзіўную птушку* – *Слухаю светлазорую птушку*; *Дзе ты, даўняя любасць?* / *Белы карань душы...* – *Безаглядная любасць*, / *Вечны карань душы...*

Верш “Лісцевая завая”, напрыклад, таксама ўзяты ў кальцо чатырохрадкоўя, склад радкоў якога адрозніваецца – утвараецца фігура кіклас. Відавочна, такі кампазіцыйны паўтор радкоў выяўляе аўтарскія разважанні над пэўнай думкай, у выніку якіх паэтка прыходзіць да крыху іншых высноў, не менш глыбокіх і змястоўных, чым тыя, што былі выказаны спачатку: *Лісцевая завая кружыняе*. / *Заплюшчу вочы – і мяне няма...* / *Душа ў такой аддалечы лунае*, / *як быццам і не ведае ярма* – у апошнім чатырохрадкоўі змяняецца радок *Лісцевая завая кружыняе*. / *Заплюшчу вочы – і няма мяне...* / *Душа ў такой аддалечы лунае*, / *куды зямное смецце не сягне*.

Менш актыўныя стылістычныя прыёмы – кампазіцыйны стык і падхват: *Спакон вякоў было такое*: / *Смяюцца людзі, людзі плачуць*; *Я ўжо цябе нікому*, / *Нікому і нічому не аддам*; *Нават тады*, / *Калі вечна я*, / *Вечна я слухала б* / *Словы кахання твае...*; *Канчаецца ўсё шчасліва*, – / *Шчаслівы ў казак канец*.

Паўторы слоў з адным каранем ці формаў тых самых слоў, што адбываюцца ў выніку іх сутыкнення ў мікракантэксте, дэманструюць аўтарскую смеласць словаўжывання: вельмі важна праз паўторы не “збіцца” ў стылістычныя памылкі, звязаныя з беднасцю слоўнікавага запasu. Наадварот, з дапамогай лексічных і сінтаксічных паўтараў выяўляецца глыбіня аўтарскага пачуцця, яшчэ адна магчымасць раскрыцця светаўспрымання праз словаўжыванне.

Сінтаксічная фігура, заснаваная на паўторы лексем, іх граматычных формаў, сінтаксічных адзінак – паралелізм: *У рос пытаюся* – / *Яны маўчаць*, / *У зор пытаюся* – / *Яны маўчаць*; *Калі спелае зерне пшанічнае* / *Падае ў глебу*, / *Вылушчваецца з яго* / *Пшанічны колас*. / *Калі чалавек у зямлю сыходзіць*, / *Вылушчваецца з яго* / *Зернейка Духу*. Відавочна, што вобразнасць прыведзеных радкоў узмацняецца за кошт эпіфары, эпанфары, радзей кампазіцыйнага стыку, што надае радкам асаблівы лірызм, нават напеўнасць, меладычнасць.

Частаўжывальная стылістычная фігура, якая выяўляе супярэчлівасць пачуццяў, – аўтарская

антытэза, прычым кантраснасць эмоцый праяўляецца як у агульнамоўных, так і ў кантэкстуальных антонімах. Выяўлена, што антанімізуюцца сярод агульнамоўных і індывідуальна-аўтарскіх адзінак словы розных часцін мовы, але найчасцей – назоўнікі і прыслоўі, прыметнікі і дзеясловы: *Кагосьці вёрсты разлучаюць*, / *Кагосьці звязваюць на век*; *Зла са святлом змаганне йдзе заўсёды*; *Для кожнага тут* / *Знайшлося ў мяне слова добрае* / *І на сустрэчу, і на развітанне*; *Б’ешся, б’ешся, як сляная птаха*, / *То аб неба, то аб камяні*; *Дзе адна на ўсё жыццё сустрэча* / *І адна на ўсё жыццё – разлука...*; *Не скрываць душой ні разу* – / *гэта шмат ці мала*; *Нам зоры сусвету штоночы гараць*, / *Нам сонца сусвету штораўку ўзыходзіць*; *Усё звычайна ў гэтым свеце*: / *І першы ўсхліп, і ўздых апошні*. Прыведзеныя антытэзы аднакампанентныя, бо складаюцца з адной антанімічнай пары, некаторыя са слоў у іх маюць у розных кантэкстах розныя антонімы, што яшчэ раз сведчыць пра маўленчае багацце вершаванай мовы Н. Мацяш.

Асаблівай выразнасцю, якая адлюстроўвае яшчэ большую глыбіню аўтарскага пачуцця, валодае шматкампанентная антытэза, яна мае, як правіла, у структуры дзве пары супрацьлеглых па значэнні слоў агульнамоўнага ці аказіянальнага характару: *Прышоў са снегам*, з ліўнямі – *сышоў*, / *На век застаўся радасцю і болем*; *Няма нічога, кром жыцця і смерці*. / *Мне ўжо ўсё роўна, міг ці век мне*.

На кантрасце заснавана таксама такая стылістычная фігура, як аксюмаран, якую адносяць да фігур наўмысна абсурднага маўлення, аднак недарэчнасць такіх выразаў адзначаецца толькі на першы погляд; пры паўторным прачытанні тэксту, пры разважанні над зместам усё становіцца на свае месцы: часам чалавек перажывае такія супярэчлівыя моманты, калі ўзнікаюць неадназначныя пачуцці, і тады ў летнюю спеку холадна, а ў сцюдзёны зімовы вечар мароз не адчуваецца: *На чорна-белых берагах зіма*. / *Дзён чарната ды белы даўгіх начэй...*; *І ціха прамовіш: “Я рады, / Я рады, што мне сумаваць...”*; *Любы мой, любы мой, любы мой!* / *І часовае – з намі навечна*.

Зварот як стылістычная фігура праяўляе сябе ў паэтычнай размове аўтаркі з тым, што ў граматыцы кваліфікуецца як нежывое, выражаецца абстрактнымі назоўнікамі. Ніна Мацяш вядзе дыялог з душой і лёсам, мелодый і трывогай, словам і каханнем, з родным краем, прыродай: *Душа мая, дай адпачынак мне*: / *Даволі песень з болем і тугою!*; *Скажы, каханне, адкажы*, / *Што дарага табе найболей?*; *Што яшчэ мне, лёс, падкінеш* / *Пад зацьменне душ?*; *О слова – шпак вясновы!* / *Хоць на міг* / *Сагрэй сягоння* / *Родна-*

га мне чалавека...; Не пасягнуць мне розумам / Тваіх памераў велічных, **Прырода**.

Прадуктыўны сродак стварэння эфатычнай інтанацыі – эліпсіс, стылістычная фігура, заснаваная на наўмысным пропуску слоў, якія лёгка аднавіць з кантэксту ці самому ўявіць іх у залежнасці ад зместу выказвання; фігура мае поліфункцыянальны характар. Часам пропуск слова звязаны з дынамізмам ці зменамі падзей, часам з наданнем размоўнай афарбоўкі выказванню, аднак у мове паэзіі Ніны Мацяш такія лаканічнасць, нешматслоўнасць выяўляюць стрыманасць аўтарскага характару: ...З адным не прымірыцца мне: / Што я кахаю Вас, Вы – не...; ...Цёмная дарога ўдаль збягае, / Над дарогай – зорнае шыццё, / Побач – ты, каб знала я – о, знаю! – / Што такое шчасце і жыццё; І для чаго запалена святло? / Няйначай – лету, выраю – няйначай. / І мо – каб адзінока не было; Не хацела нічога ад вас. / ...І вамі – жывая.

Узаемадзеянне розных стылістычных фігур – з’ява, уласцівая мове паэзіі многіх аўтараў, паколькі з дапамогай некалькіх фігур узмацняецца экспрэсія. Паэзія Ніны Мацяш не стала выключэннем: на наш погляд, высокую ступень эмацыйнасці якраз і перадаюць недаказ у спалучэнні з эліпсісам: Надзеям, жаданням, імпульсу – раскутая воля: / вяртаюся ў дом з чужыны!.. / Наяве не бачыла гэтай званіцы ніколі, / але – гайдануцца званы / і – !..

Аднародныя члены сказа як сродак узмацнення экспрэсіі сінтаксічнага ўзроўню не толькі ствараюць упарадкаванасць структуры радка, яны выяўляюць разнастайнасць жыццёвых з’яў, рэалій, а таксама – узрушанасць аўтарскага настрою: Мая пара **спяванак, мук, надзей** / Перарасла ў пару маўклівых дум; У мяне ўсё **добра, ціха, ясна; Зіхотка, бесклапотна, жыццярadasна** / Жар-птушка з казкі ў сад мой / Прыляцела; А нам – **гарэць, і падаць, і ўзняцца**, / І **паклінаць** свой лёс, і **пець** хвалу.

Рады аднародных членаў сказа з абагульняльнымі словамі маюць метафарычны змест: Калі б тады не стрэлася з табою, / Што б ведала цяпер я аб **любові, / Аб небе, пекле, смерці – аб жыцці?**.. (утвараецца перыфраза-антытэза, праз якую жыццё атаясамляецца са смерцю, пеклам, небам, любоўю); Прыйду і я – **цераз маіх паслоў**: / **Світальны вецер, зорку, аблачыну**. Асаблівай экспрэсіяй валодаюць аднародныя члены сказа, аб’яднаныя градацыйяй: О, **толькі не пакінь, не адступіся!** / **Пазнай мяне, прызнай, не абміні!**; Каб **прабачальным дотыкам даткнуўся** / **Бог да цябе... да людю... да Айчыны**. У градацыйным радзе слоў кожнае пашырае семантыку папярэдняга кампанента, за кошт чаго паступова ўзмацняецца экспрэсіўнасць выказвання.

Рытарычнае пытанне як пытанне-адказ змяшчае цікавыя думкі, аднак частатой выкарыстання не вызначаецца; думкі сцвярдзальныя паэтка заключае ў адпаведныя сінтаксічныя канструкцыі. Можна прывесці некаторыя выказванні адпаведнага зместу і сінтаксічнага афармлення: **Свет чалавечы прагне людскасці. / Але хіба яе / Магчыма вынянчыць / У самарэзбурэнні?; Ці ж толькі ад жалю да нашае нэндзы краёвай / Бог вусны твае растуліў беларускаю мовай?!**; Ці б нашы адзіноты нас звялі, / Каб мы несумяшчальныя былі?

Уласнапытальныя сказы таксама экспрэсіўныя, бо запрашаюць да разважанняў, суперажыванняў: **Якое надвор’е ў цябе на душы / Цяпер, як я табе згасла?; – Скажы, каханне, адкажы, / Што дарага табе найболей?; Адкуль, кім забытая скрыпка / Тут, дзе ні сцяжыны, ні следу?**

Экспрэсіўнае вылучэнне членаў сказа – адзін са сродкаў стварэння эфатычнай інтанацыі і лірычнага маўлення, які перадаецца праз вылучэнне пэўных членаў сказа ў прэпазіцыю ці постпазіцыю да асноўнага выказвання. Самыя прадуктыўныя сегментаваныя канструкцыі – “назоўны тэмы” і парцэляцыя: **Ах, чароўныя дудачкі з матчынай казкі!.. / Падзьмеш у адну – і высахнуць слёзы; / У другую падзьмеш – засмяешся знячэўку; / Возьмеш трэцюю – пусцішся ў скокі...; Любоў... Яна – як гэтая крыніца; Ты прабач, што пабыла як для прыліку я. / Не малая твая хата. Завялікая; Каб ён [сад] / Быў казкаю / Азораны. І толькі.**

Праведзены лінгвістычны аналіз пацвярджае выснову, што разнастайнасць стылістычных фігур – гэта і ўпарадкаваная структура радка, страфы, верша, і тое моўнае багацце, праз якое выразна, як і праз тропы, выяўляюцца эмоцыі паэты. Праз прыёмы, заснаваныя на паўторах, адбываецца акцэнтацыя ўвагі на момантах, вартых лінгвістычнага і экстралінгвістычнага асэнсавання. Кожны сінтаксічны прыём напоўнены зместам, мае глыбокі падтэкст, бо тут іграе эмоцыя, гаворыць слова, якое просіць **жорсткі смутак жыцця палёту ластаўкі быць карацей...** І адгукаецца ў нябёсах сказанае намі слова, і вяртаецца іншы настрой:

Не павуцінка, а кудысь лячу,
Свайму былому й заўтраму шапчу:
Свет шчэ ўсё гожа, шчэ ўсё каляровы.

Спіс літаратуры

1. Мацяш, Н. Душою з небам гаварыць : Выбраная лірыка / Н. Мацяш. – Мінск : Маст. літ., 1999.
2. Мацяш, Н. У прыгаршчах ветру : вершы, пераклады, эсэ / Н. Мацяш. – Мінск : Літаратура і Мастацтва, 2009.

Алена БАГАМОЛАВА,
кандыдат філалагічных навук.